

Горбачова О. М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Національного авіаційного університету*

Шубіна І. О.

*студентка
Національного авіаційного університету*

Horbachova Oksana

*PhD, Associate Professor,
Associate Professor at Department of Finance, Register and Taxing
National Aviation University*

Shubina Irina

*Student
National Aviation University*

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Анотація. У статті детально розглянуто фінансовий ринок України та проаналізовано його діяльність за останні кілька років від моменту настання фінансової кризи. Досліджено стан фінансового ринку України на сучасному етапі та визначено його стан на період пандемії COVID-19 у 2020–2021 рр. Виявлено, що сьогодні фінансовий ринок нашої держави знаходиться в досить критичному становищі і потребує значних впливів як із боку держави, так і з боку міжнародних інвесторів і організацій. Визначено перспективи розвитку фінансового ринку України й як варіант перспектив розвитку запропоновано фінансові інновації, які повинні поліпшити роботу фінансових установ та уряду і в підсумку позитивно вплинути на основні показники стабільності як ринку, так і економіки держави.

Ключові слова: фінансовий ринок, інфляція, курс валюти, цінні папери, цифровізація, COVID-19.

Вступ та постановка проблеми. Сьогодні перед Україною стоїть завдання побудови сучасної конкурентоспроможної економіки, поліпшення інвестиційного клімату, включення в процеси глобалізації та інтеграції. Якісні перетворення економічної системи неможливі без розвитку інвестиційної діяльності, формування національного капіталу як основи макроекономічної стабільності. Таким чином, на перше місце виходить питання про стан, обсяги й якість капіталу в країні. Цей капітал не може бути сформований без ефективної фінансової системи, за допомогою якої формуються різні джерела фінансування соціально-економічного розвитку, котрі повинні забезпечити фінансування реального сектору економіки, що потребує великих інвестицій. Фінансовий ринок забезпечує структуру фінансової системи країни та є сферою концентрації і перерозподілу фінансових ресурсів на основі торгівлі ними. Основною роллю фінансових ринків є забезпечення руху товару та полегшення взаємини діючих економічних суб'єктів в економіці за допомогою фінансових активів – грошей і цінних паперів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання про особливості фінансового ринку України висвітлено багатьма зарубіжними та вітчизняними дослідниками, такими як: П. Корчак, М. Боль [1], Дж. Вурглер [2], Н. Розанова [3], А.А. Мішина [13], О.А. Василенко [14], М.А. Моткова [15] та Т.Ю. Попова [16]

Метою даної роботи є аналіз фінансового ринку України за останні кілька років від моменту настання фінансової кризи та виявлення тенденцій його розвитку; розгляд стану фінансового ринку України у період пандемії COVID-19; на основі проведеного аналізу визначення перспектив розвитку фінансового ринку.

Результати дослідження. Національний фінансовий ринок за своїми характеристиками: обсягом торгів, лік-

відності, механізмом руху цін, різноманітністю фінансових інструментів, числом учасників відноситься до ринків, що розвиваються, а отже, тією чи іншою мірою йому притаманні закономірності, які визначені для таких ринків. Перш за все це невеликі кількісні параметри, які не дають можливості проявитися загальним закономірностям функціонування фінансового ринку як механізму мобілізації та перерозподілу інвестиційних ресурсів у суспільстві. Як приклад можна привести недостатню капіталізацію одного зі структурних складників – фондового ринку. Низка досліджень, включаючи аналіз Світового банку, показує, що за показником «сукупна капіталізація» ринки, що розвиваються, різко відстають від розвинених [1; 2].

За недостатньої капіталізації функціонуванню фондового ринку притаманна спекулятивна спрямованість. Із невеликою капіталізацією ринку пов'язана і мала ліквідність фінансових систем. Виходячи з поділу інвестицій на короткострокові та довгострокові, для економік, що мають слабо розвинену фінансову систему, визначають більш високу чутливість структури інвестицій (розподіл між коротко- і довгостроковими вкладками). Першим притаманний переважно спекулятивний характер, і вони не впливають на якісне зростання. Довгострокові інвестиції є продуктивними, але слід ураховувати, що їм притаманний більш високий рівень ризику ліквідності, оскільки кошти фірм виявляються пов'язаними протягом тривалого періоду. Недосконала фінансова система перешкоджає адекватному фінансуванню довгострокових інвестицій, які стають проциклічними. Це сприяє посиленню кон'юнктурних коливань і супроводжується більш низькими в середньому темпами зростання інвестицій. Чим більш розвинутою стає фінансова система, чим більший обсяг фінансових ресурсів вона може мобілізувати в

будь-який момент, тим менше виявляється ризик ліквідності, довгострокові інвестиції набувають контрциклічного характеру, пом'якшуючи тим самим волатильність економічного циклу і збільшуючи економічне зростання [3, с. 24–31].

Дослідження фінансового ринку доцільно розпочати з аналізу ринку цінних паперів України, який є основним складником фінансових операцій у країні (рис. 1).

Аналіз динаміки ВВП та обсягу випущених акцій за 2016–2020 рр. показує, що обсяг випущених акцій суттєво зменшився у 2020 р. порівняно з 2016 р. Значний вплив на збільшення продажів акцій та цінних паперів мала війна на Сході України, яка негативно вплинула як на діяльність українських підприємств, так і на загальну картину фінансового ринку країни.

Проаналізуємо структуру торгів на українських фондових біржах станом на 2020 р. (рис. 2).

Як ми бачимо з вище наведеного рисунка, у структурі торгів на фондовій біржі за 2020 р. на корпоративні обли-

гації припадала найбільша частка – 70,25% сумарного обороту. На другому місці були державні облигації з часткою 28% та на третьому – акції – 2%.

Не менш важливий вплив на фінансовий ринок України мають іноземні інвестиції, які є одним із підтримуючих факторів української економіки (рис. 3).

Динаміка іноземних інвестиційних потоків в Україні свідчить, що потоки інвестицій в Україну в 2019 р. досягли 5,8 млрд дол. США, що спричинило незначне зростання порівняно з попередніми роками, а саме на 30,3%, що свідчить про збільшення обсягу зовнішньо-економічної діяльності та зміцнення курсу національної валюти. Негативним для економіки України стало зменшення ПІІ в 2020 р. у зв'язку з пандемією COVID-19 і загальним падінням світової економіки.

Найбільш суттєва підтримка фінансового ринку здійснюється шляхом кредитування через Міжнародний валютний фонд (МВФ), який став одним із найголовніших кредиторів нашої держави.

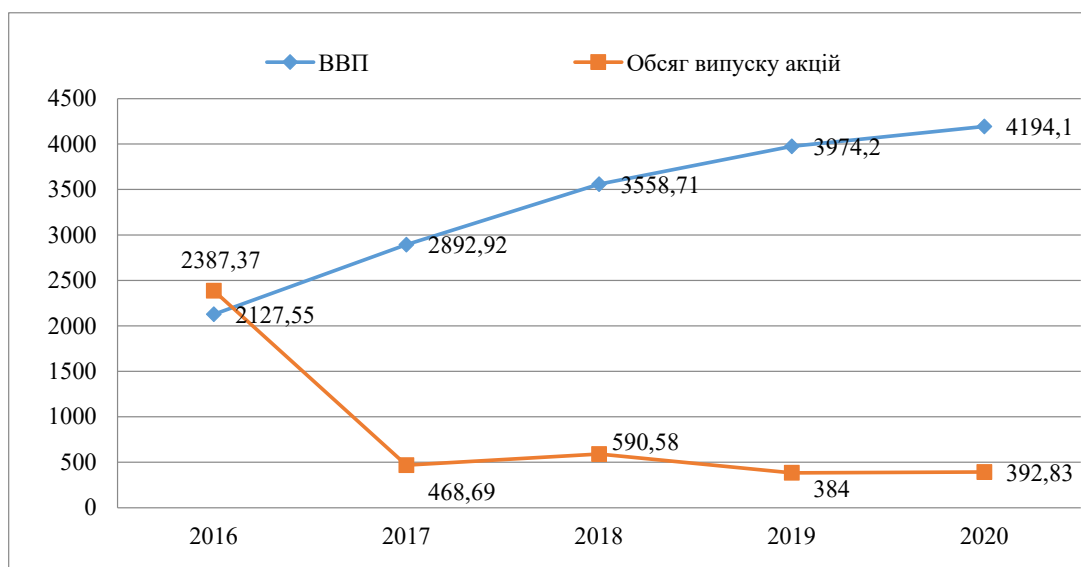

Рис. 1. Динаміка ВВП та обсягу випущених акцій за 2016–2020 рр., млрд грн

Джерело: сформовано авторами на основі [4; 5]

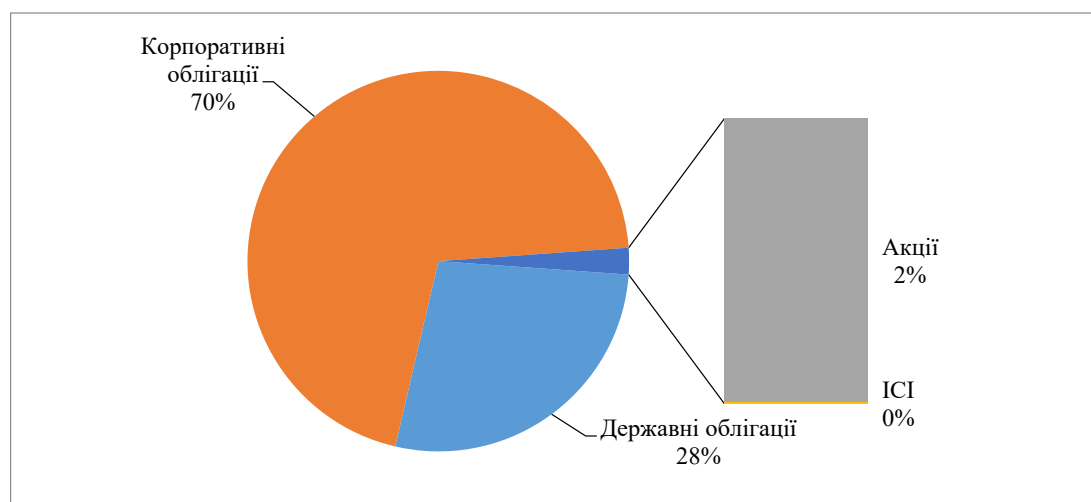

Рис. 2. Структура торгів на українських фондових біржах станом на 2020 р.

Джерело: сформовано авторами на основі [6]

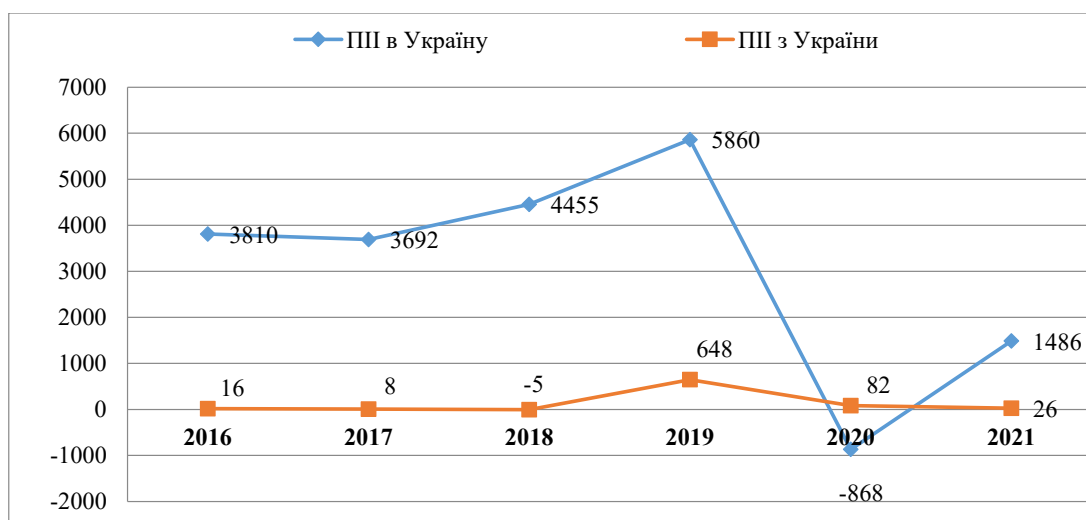

Рис. 3. Динаміка іноземних інвестиційних потоків в Україні за період 2016–2020 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [7]

Фінансовий пакет МВФ для України в розмірі 5 млрд дол., узгоджений у середині 2020 р., застопорився, а остання оглядова місія завершилася в лютому без угоди щодо наступного траншу фінансування. МВФ чекає, поки керівництво України не прийме рішення повернутися до узгоджених пріоритетів, які включають незалежність банків і судову реформу, а також заходи з боротьби з корупцією.

Детально розглянемо динаміку кредитів МВФ Україні за 2012–2020 рр. (рис. 4).

Проблема боргу стає все більш актуальною. За даними МВФ, державний і гарантований державою борг України збільшився з 50,4% ВВП у 2019 р. до прогнозованих 65,4% у 2020 р. Тільки в грудні Міністерство фінансів України залучило державних облігацій на суму близько 4 млрд дол., при цьому процентна ставка по більшій частині цінних паперів становить від 10% до 12%. За даними Міністерства фінансів України, у першій половині 2021 р. країні доведеться виплатити близько 11 млрд дол., або близько 7% ВВП країни. Потім доведеться виплатити ще приблизно 10 млрд дол. протягом решти 2021 р. [9].

Через знецінення української гривні в 2014 р. курс до долара почав шалено зростати, а стабільність національної валюти є важливим показником фінансового ринку України. Пропонуємо розглянути динаміку курсу гривні до долара (рис. 5).

На основі аналізу динаміки курсу гривні до долара видно, що різке падіння курсу гривні почалося у 2014 р. у зв'язку із загостренням конфлікту на Сході України та збільшенням державних витрат на фінансування військ. Таке шалене зростання тримається і сьогодні, оскільки українська економіка характеризується фінансовою нестабільністю, яка стала ще більш відчутною у 2020 р. в період кризи COVID-19. Яскраво критичність ситуації з валютним курсом демонструє динаміка валютних інтервенцій НБУ (рис. 6).

Аналізуючи динаміку валютних інтервенцій НБУ, видно, що найвищої позначки цей показник сягнув у кінці 2019 – на початку 2020 р. та відповідно збільшився майже у три рази порівняно з 2015–2016 рр. Таке різке збільшення інтервенцій НБУ переважно відбулося, по-перше, через пандемією COVID-19, а по-друге, через

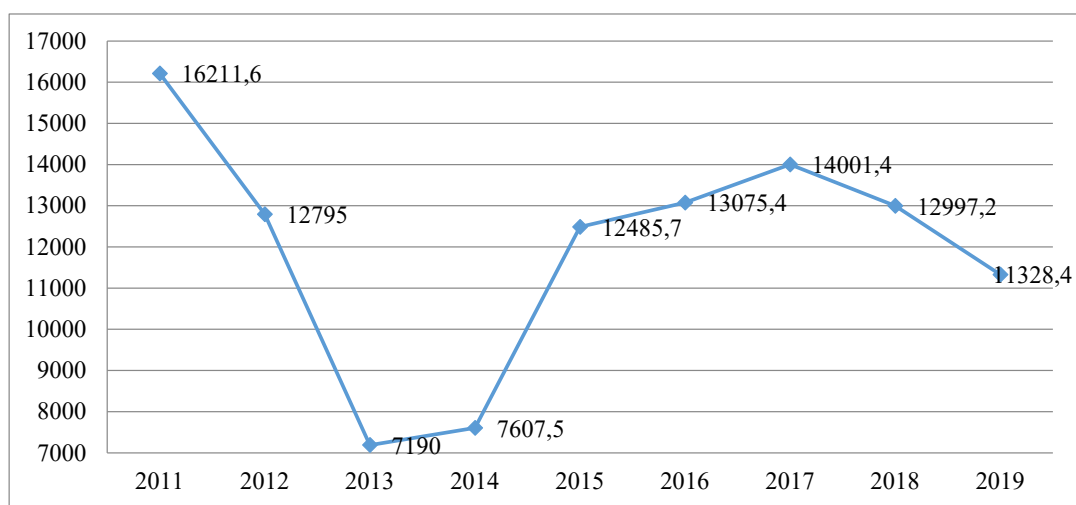

Рис. 4. Динаміка кредитів МВФ Україні за період 2012–2020 рр., млн дол. США

Джерело: сформовано авторами на основі [8]

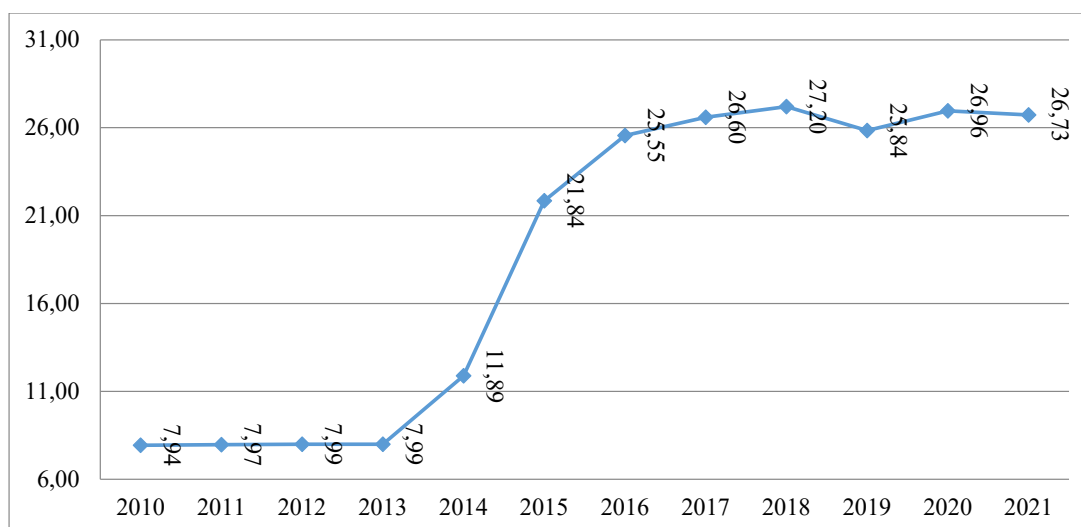

Рис. 5. Динаміка курсу гривні до долара за період 2010–2021 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

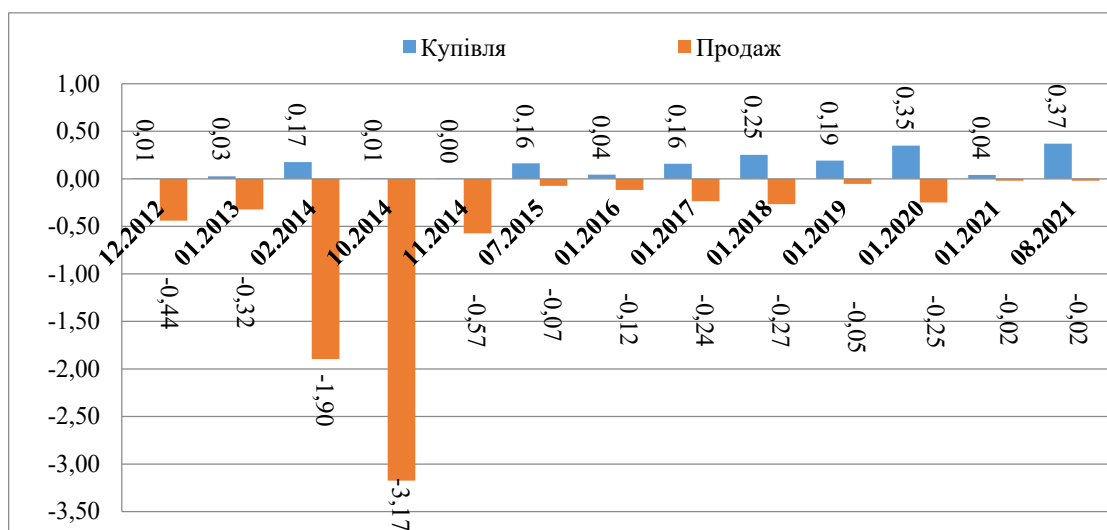

Рис. 6. Динаміка валютних інтервенцій НБУ за період 2012–2021 рр., млрд дол. США

Джерело: сформовано авторами на основі [11]

коласальне знецінення гривні. Починаючи з 2017 р. курс обміну гривні відносно долара США стабілізувався, про що засвідчує позитивний вплив випущених інтервенцій.

Також для розуміння цілісної картини впливу пандемії COVID-19 фінансовий стан економіки України пропонуємо дослідити витрати з державного бюджету за період пандемії (рис. 7).

Вищенаведений графік демонструє пряму залежність від рівня державних видатків на період COVID-19 та погіршення ситуації на фінансовому ринку України. Ми бачимо зростання державних видатків та мінімальний залишок коштів, який припадає саме на квітень 2020 р., і пік видатків на грудень 2019 р., коли держава виплатила компенсації та ввела жорсткі карантинні обмеження.

У цілому ситуація на фінансовому ринку України є нестабільною і характеризується коливанням цін на цінні папери, збільшенням рівня інфляції, знеціненням курсу національної валюти, проте є один позитивний момент – бажання та дії українців та уряду, які всіма можливими та неможливими способами намагаються вивести фінан-

совий ринок України з боргової ями та поліпшити рівень економіки.

За останні два роки в Україні стався значний стрибок на фінансових ринках у сфері розвитку електронних продуктів і послуг. Сучасні цифрові технології дають змогу побачити не лише народження нових електронних фінансових продуктів і послуг, а й перетворення форм, в яких вони пропонуються. При цьому найбільш активно такі перетворення відбуваються в секторах споживчого банківського обслуговування та платежів.

Слід зауважити, що фінансові інновації нерозривно пов'язані з використанням інформаційних технологій. Водночас упровадження нових фінансових продуктів сприяє створенню нових фінансових технологій. Отже, фінансова інновація включає як нові технології фінансових операцій, так і нові фінансові продукти.

Під фінансовими інноваціями маються на увазі розроблення і використання нових або вдосконалених фінансових інструментів, технологій, інститутів і ринків, головною метою застосування яких є ефективний перерозподіл

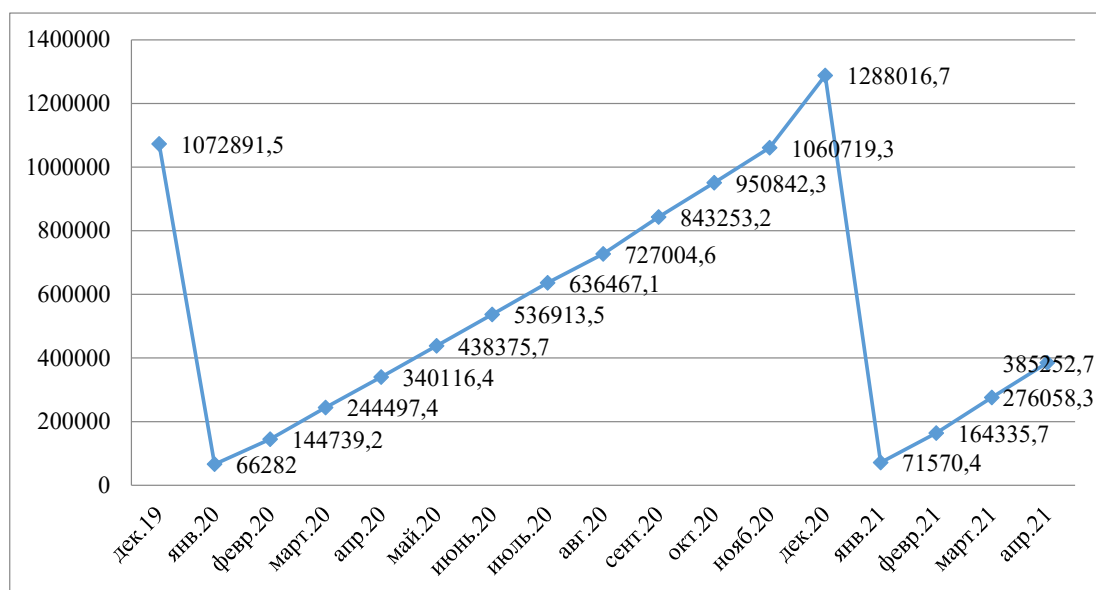

Рис. 7. Динаміка видатків держбюджету в період пандемії COVID-19 у 2019–2021 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [12]

фінансових ресурсів, прибутковості, ліквідності активів, мінімізація ризиків.

Далі відзначимо найбільш популярні фінансові інновації, що з'явилися на сучасному етапі розвитку інформаційних технологій, які, найімовірніше, вплинуть на розвиток банківських продуктів і послуг у майбутньому [13].

Несумлінність клієнтів і співробітників під час ідентифікації отримувача кредиту або власника депозитного рахунку входить у число найпоширеніших чинників виникнення ризиків. У цілому встановлення особи клієнта тим важливіше, чим вище ризики зловживання використанням послуги.

До найбільш сучасних способів ідентифікації клієнтів, які в майбутньому продовжать посилено розвиватися, можна віднести такі види [14]: за відбитками пальців, за геометрією особи, за голосом, за малюнками вен, за сітківкою ока.

Назвемо вигоди від упровадження інноваційних технологій і продуктів з ідентифікації клієнтів:

1. Ефективність. Підвищення якості кредитного портфеля відбувається за рахунок значного зменшення затримок повернення по кредитах і зменшення дефолтних кредитів.

2. Зручність. Точна й об'єктивна ідентифікація позичальників виключає необхідність проведення додаткових процедур зі збору документів для кредитної заявки і андеррайтингу.

3. Лояльність. Збільшення кількості лояльних сумлінних клієнтів.

4. Висока окупність. Згідно зі статистикою, запобігання лише одному випадку шахрайства з кредитом у рік компенсує вартість програмного забезпечення, необхідного для обладнання банківського сервера й одного робочого місця співробітника з видачі кредитів.

Поряд із розвитком інформаційних технологій зростає і ризик шахрайства в банках, і банки намагаються захистити своїх клієнтів від різного роду витоку інформації.

Біометричні системи безпеки дають змогу автоматично розпізнавати людину за його фізіологічним або поведінковими характеристиками. Потрібно очікувати, що сучасні способи ідентифікації клієнтів і біометричні

технології будуть посилено розвиватися, ще активніше використовуватися в банківській діяльності і стануть ще більш звичними для клієнтів банку.

IoT – Internet of Things (Інтернет речей) поступово проникає й у фінансову індустрію. Так, наприклад, банк Bradesco в Бразилії дозволяє прив'язати банківський рахунок до автомобіля і автоматично розплачуватися за використання платних доріг. US Bank (США) пропонує API для «розумних лампочок», дозволяючи їм включатися, коли з клієнтським рахунком відбуваються зміни. А новозеландський банк ASB запропонував цифрову скарбничку, що дає змогу дітям збирати в реальній формі електронні гроші.

В Україні «Альфа-Банк» розробив фінансового асистента Sense, суть якого полягає у тому, що додаток продукту отримує інформацію про звички користувача виходячи з його витрат і може давати підказки користувачеві на основі його витрат. Зокрема, може нагадати про борги або оплату рахунків [15].

Швидкість упровадження нових технологій дійсно вражає. Однак із розвитком робототехніки активізувалася нова проблема – регулювання.

Дійсно, чим більше з'являється роботів і кіберфізичних систем, тим більше питань викликає застосування до них чинних норм: чи є обмеження на використання військових роботів?

Перші підходи до вирішення таких проблем позначили в Південній Кореї. У 2007 р. там аносували розроблення етичного статуту роботів, а потім прийняли закон про сприяння розвитку розумних роботів.

Але в останні роки проблема регулювання вийшла на новий рівень. Позначимо сучасні підходи до проблеми регулювання штучного інтелекту і робототехніки.

Протягом останніх двох років ми побачили цілу низку прикладів того, як держава намагається регулювати кіберфізичні системи. Наприклад, у Китаї представили величезний за обсягом «План розвитку технологій штучного інтелекту нового покоління». До 2030 р. план передбачає досягнення амбітних цілей: китайські технології штучного інтелекту повинні стати провідними у світі, а сам Китай – найбільшим інноваційним центром. При цьому

зазначено намір – прийняти перші закони щодо регулювання штучного інтелекту вже до 2020 р.

Сьогодні банки намагаються знайти рішення зі створення інтелектуального програмного забезпечення для того, щоб клієнти могли легко управляти своїми бізнес-операціями. До них відносяться платформи для віддаленої ідентифікації онлайн-платежів, платформа-маркетплейс фінансових продуктів і послуг, а також нові платформи на базі розподілених реєстрів і хмарних технологій для ефективної взаємодії учасників ринку в цифровому середовищі.

Банки, організації мікрофінансування і страхування – одним словом, усі фінансові компанії, що працюють із грошима, у тому числі державні регулятори, стикаються з низкою проблем, пов'язаних із накопиченням даних, їх зберіганням і підготовкою для аналізу.

Мета монетизації даних – забезпечити наявність актуальної та повної інформації про кожного клієнта і швидкий доступ до неї.

Інформацію про кожного споживача банківських послуг можна і потрібно монетизувати. Для цього необхідно зібрати дані про нього з усіх внутрішніх організаційних структур і виходячи з історії взаємин, фінансової дисципліни, кредитної історії і заробітної плати підібрати відповідний банківський продукт, застосувати програми лояльності, наприклад знизити процентні ставки і т. д.

Індивідуальні пропозиції, сформовані на основі максимально повної інформації про клієнта, «прив'язують»

клієнта до банку, й у виграші залишаються обидві сторони.

Сьогодні технології Big Data активно впроваджуються банками. В «Альфа-Банку» під час оцінки кредитоспроможності позичальника аналізують інформацію про нього у соціальних мережах, а також використовують технології супермасивів даних під час аналізу поведінки користувачів сайту банку [16].

Отже, монетизація даних використовується банками для отримання нових ринкових можливостей продуктової лінійки, а завдання роботи з даними стає одним із ключових.

Для розвитку монетизації даних буде потрібно створення нових технологічних платформ і архітектур, що відповідають серйозним технічним вимогам, включаючи передову інтеграцію даних, високопродуктивну обробку і масштабованість. Це – спільні завдання банків та торгових мереж.

Висновки. У підсумку до вище написаного можна впевнено стверджувати, що фінансовий ринок України знаходиться у критичному стані, який супроводжується знеціненням національної валюти, збільшенням обсягів кредитів та зростанням інфляції, які негативно впливають і на фінансову систему країни. Криза в українській фінансовій системі є прямим доказом нестабільності фінансового ринку. Перспективою його розвитку можна вважати фінансові інновації, які відіграють провідну роль у становленні і прискореному розвитку фінансового ринку в Україні.

Список використаних джерел:

1. Korczak P., Bohl M. Empirical Evidence on Cross-Listed Stocks of Central and Eastern European Companies. *Emerging Markets Review*. 2005. V. 6. P. 124.
2. Wurgler J. Financial Markets and the Allocation Capital. *The Journal of Finance*. 2000. V. 58. P. 187–214.
3. Розанова Н. Ринки, що розвиваються капіталу: чому вчить світовий досвід. *Світова економіка і міжнародні відносини*. 2007. № 2. С. 24–31.
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Річні звіти за 2014–2019 рр. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/rchniy-zvt-nktspr-za-2019-rk/> (дата звернення: 23.09.2021).
5. Український Мінфін (2020). URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/> (дата звернення: 23.09.2021).
6. Українська Біржа (2020). URL: <http://www.ux.ua/> (дата звернення: 23.09.2021).
7. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну (2020). URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/fdi/> (дата звернення: 23.09.2021).
8. International Debt Statistics (2019). URL: <https://datatopics.worldbank.org/debt/ids/country/UKR#> (дата звернення: 24.09.2021).
9. Постанова від 23 грудня 2020 р. «Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2020 році шляхом залучення кредиту». URL: <https://www.kmu.gov.ua/nras/pro-zdijsnennya-derzhavnih-zovnishnih-zapozichen-u-2020-roci-shlyahom-zaluchennya-kreditu> (дата звернення: 24.09.2021).
10. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют (2021). URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (дата звернення: 24.09.2021).
11. Валютні інтервенції НБУ (2020). URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/currency-interventions> (дата звернення: 24.09.2021).
12. Видатки держбюджету України (2021). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/2021/> (дата звернення: 24.09.2021).
13. Мішина А.А. Фінансові інновації: класифікації та види. *Державний аудит: Право. Економіка*. 2017. № 2. С. 68–71.
14. Василенко О.А. Хмарне регулювання в банківській сфері. *Право. Економіка. Безпека*. 2016. № 2(8). С. 78–81.
15. Моткова М.А. Використання інформаційних технологій у банківському обслуговуванні корпоративних клієнтів. *Вісник Ростовського державного економічного університету*. 2016. № 3(55). С. 166–167.
16. Попова Т.Ю. Оцінка ефективності фінансових інновацій, реалізованих банками з державною участю. *Фінансова аналітика: проблеми та рішення*. 2011. № 6. С. 21–28.

References:

1. Korczak P., Bohl M. (2005) Empirical Evidence on Cross-Listed Stocks of Central and Eastern European Companies. *Emerging Markets Review*. Vol. 6. P. 124.
2. Wurgler J. (1996) Financial Markets and the Allocation Capital. *The Journal of Finance*. Vol. 58. P. 187 – 214., Hefferman S. *Modern Banking in Theory and Practice*.
3. Rozanova N. (2007) Rynky, shcho rozvyvayut'sya kapitalu: chomu vchyt' svitovyy dosvid [Emerging capital markets: what global experience teaches]. *Svitova ekonomika i mizhnarodni vidnosyny*, no. 2, pp. 24–31.
4. Natsional'na komisiya z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku. Richni zvity za 2014–2019 rr. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/rchniy-zvt-nktspr-za-2019-rk/> (data zvernennya 23.09.2021)
5. Ukrayins'kyu MINFIN (2020). URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/> (accessed 23 September 2021).
6. Ukrayins'ka Birzha (2020). URL: <http://www.ux.ua/> (accessed 23 September 2021).

7. Pryami inozemni investytsiyi (PII) v Ukrainu (2020). URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/fdi> (accessed 23 September 2021).
8. International Debt Statistics veb-sayt (2019). URL: <https://datatopics.worldbank.org/debt/ids/country/UKR#> (accessed 24 September 2021).
9. Postanova vid 23 hrudnya 2020 Pro zdiysnennya derzhavnykh zovnishnikh zapozychen' u 2020 rotsi shlyakhom zaluchennya kredytu veb-sayt (2020). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zdiysnennya-derzhavnih-zovnishnih-zapozichen-u-2020-roci-shlyakhom-zaluchennya-kreditu-i231220-1291> (accessed 24 September 2021).
10. Ofitsiyyny kurs hryvni shchodo inozemnykh valyut (2021). URL <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (accessed 24 September 2021).
11. Valyutni interventsiiy NBU (2020). URL <https://bank.gov.ua/ua/markets/currency-interventions> (accessed 24 September 2021).
12. Vydatky derzhbyudzhetu Ukrainy (2021) URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/2021/> data zvernennya 24.09.2021)
13. Mishyna A.A. (2017) Finansovi innovatsiyi: klasyfikatsiyi ta vydy [Financial innovations: classifications and types]. *Derzhavnyy audyt: Pravo. Ekonomika*, no. 2, pp. 68–71.
14. Vasylenko O.A. (2016) Khmarne rehulyuvannya v bankivskiy sferi [Cloud regulation in the banking sector]. *Pravo. Ekonomika. Bezpeka*, no. 2(8), pp. 78–81.
15. Motkova M.A. (2016) Vykorystannya informatsiynykh tekhnolohiy u bankivskomu obsluhovuvanni korporatyvnykh kliyentiv [The use of information technology in banking services for corporate clients]. *Visnyk Rostovskoho derzhavnoho ekonomichnoho universytetu*, no. 3(55), pp. 166–167.
16. Popova T.Yu. (2011) Otsinka efektyvnosti finansovykh innovatsiy, realizovanykh bankamy z derzhavnoyu uchastyu. *Finansova analityka: problemy ta rishennya* [Estimation of the efficiency of financial innovations implemented by banks with government participation. Financial analytics: problems and solutions], no. 6, pp. 21–28.

ОСОБЕННОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ФИНАНСОВОГО РЫНКА УКРАИНЫ

Аннотация. В статье детально рассмотрен финансовый рынок Украины и проанализирована его деятельность за последние несколько лет с момента наступления финансового кризиса. Исследовано состояние финансового рынка Украины на современном этапе и определено его состояние в период пандемии COVID-19 в 2020–2021 гг. Обнаружено, что сегодня финансовый рынок Украины находится в достаточно критическом положении, которое сопровождается обесцениванием национальной валюты, увеличением объемов кредитов, ростом инфляции и требует значительных вливаний как со стороны государства, так и со стороны международных инвесторов и организаций. Определены перспективы развития финансового рынка Украины и, как вариант, предложены финансовые инновации, которые должны улучшить работу финансовых учреждений и правительства и в итоге положительно повлиять на основные показатели стабильности как функционирования финансового рынка, так и экономики страны.

Ключевые слова: финансовый рынок, инфляция, курс валюты, ценные бумаги, цифровизация, коронавирус.

FEATURES AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE FINANCIAL MARKET OF UKRAINE

Summary. In this article, we examined in detail the financial market of Ukraine and analyzed its activities over the past few years, from the onset of the financial crisis to the collapse of the economy during the coronavirus crisis. We have investigated the state of the financial market of Ukraine at the present stage and determined its state for the period of the Pandemic Covid-19, which began in 2020. The main criteria by which the market analysis was carried out were operations with securities, the level of investments in the Ukrainian economy and the hryvnia exchange rate against the dollar over the past few years. We investigated that the financial market underwent a serious impact after the outbreak of the war in Eastern Ukraine in 2014, the hryvnia exchange rate changed at that time. We found that today the financial market of our state is in a rather critical situation and requires significant injections from both the state and from international investors and organizations. The Ukrainian financial market is under the great influence of international financial organizations and on whose activities its stability and positive development depends. As a result, the prospects for the development of the financial market of Ukraine were identified and, as an option, we proposed financial innovations that should improve the work of financial institutions and the government and, as a result, positively affect the main indicators of stability of both the market and the state economy. In the course of the study, it was revealed that financial innovations allow Ukrainian banks to improve and improve the quality of provided banking services, thereby creating competitive advantages not only for a number of individual banks, but also for the entire banking system as a whole. From the point of view of the development of globalization in the world financial markets, the use of financial innovations in Ukraine leads to the strengthening of the position of credit institutions in the financial market, which is especially important in the context of competition for clients between various types of financial institutions.

Key words: financial market, inflation, exchange rate, securities, digitalization, COVID-19.